



Školske sestre franjevske Krista Kralja

LIST DRUŽBE

Godina XXVII.

Svibanj 2023.

Br. 1 (68)

Generalna kuća
Via Bruno Buozzi, 1
00046 Grottaferrata (RM)
ITALIJA
Tel: 0039/06/9412466
E-mail: segreteria.generale@ssfcr.org

Na naslovnici: Vitraj u samostanskoj kapeli u Zadru

Povjerovali smo Božjoj ljubavi – tako kršćanin može izraziti svoje temeljno životno opredjeljenje. Biti kršćanin nije rezultat neke etičke odluke ili neke velike ideje, već je to susret s događajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor i time konačni pravac.

Benedikt XVI., Deus caritas est, 1

Generalna kuća

Iako je prošao već dobar dio ove godine, vrijedno je podsjetiti se na završetak prošle godine koji je u mnogo čemu bio značajan za nas i za Crkvu.

U prosincu prošle godine vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović okružnim pismom sazvala je XVI. redoviti vrhovni kapitul naše Družbe koji će biti slavljen od 2. do 26. srpnja 2023. u Asizu. U skladu s temom Kapitula: *Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života*, potakla je sve sestre Družbe da budu *otvorene i poučljive nadahnućima Duha Svetoga, pozorne na nove putove kojima nam je zajedno ići i odvažno kročiti, oslanjajući se na sestrinsko zajedništvo*. Pozvane smo živjeti vrijeme pripreme i slavlja Vrhovnog kapitula kao milosno vrijeme, *otvorena uma i srca kako bismo prepoznale nove izazove i na njih odgovorile obnovljenim žarom i kreativnom vjernošću karizmi Družbe*. Na ovom ćemo Kapitolu, nakon sagledavanja aktualnog stanja Družbe, razmotriti njezino ustrojstvo te učiniti reviziju našega zakonodavstva. U izbornom dijelu Kapitula bit će izabrana nova Vrhovna uprava koje će voditi Družbu u sljedećem šestogodištu.

Na samom koncu godine, 31. prosinca, sudjelovale smo na svečanoj molitvi Večernje u bazilici sv. Petra u zahvalu za proteklu godinu. Uz riječi drevnoga hvalospjeva *Te Deum* prebirale smo proživljene trenutke i dane hoda u Božjoj prisutnosti, sve događaje i susrete koji su ostavili trag u duši i radost u srcu, sve primljene blagoslove i milosti. Posebno ozračje vladalo je te večeri među okupljenim mnoštvom u bazilici sv. Petra – s jedne strane velika praznina, ozbiljnost i znakovitost trenutka, a s druge strane zahvalnost za velikoga čovjeka i pastira Crkve, papu emeritusa Benedikta XVI., koji je toga dana preminuo. Iz njegove bogate duhovne baštine čija su okosnica teološke kreposti vjera, nada i ljubav, narod Božji će crpiti uvijek nove poticaje i smjerokaze za svoj vjernički hod i svjedočenje evanđelja.



Početak nove godine označio je i početak intenzivnije priprave za Vrhovni kapitul. U siječnju su u svim provincijama i u Rimskoj regiji slavljene izvanredni kapituli na kojima smo također sudjelovale kao članice po službi. Potom je uslijedio rad na materijalima i prijedlozima za izmjenu našega zakonodavstva. Vjerujemo da su sve sestre uključene u pripravu za ovaj važan događaj za našu Družbu, ujedinjene u svakodnevnoj molitvi riječima sv. Franje *Svemogućí, vječni, pravedni i milosrdni Bože*.

Dan posvećenoga života obilježile smo sudjelovanjem na svečanom euharistijskom slavlju koje je u bazilici sv. Marije Velike predslavio kardinal João Braz de Aviz, prefekt Dikasterija za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskog života, uz nazočnost velikog broja posvećenih osoba. Svetoj Misi prethodila je molitva krunice i svečana procesija s upaljenim svijećama.



Za spomendan naše Utemeljiteljice pripremale smo se trodnevnicom, a na sam dan 6. ožujka slavile smo Svetu Misu za našu Družbu. Primjer života Majke Margarite trajan je poticaj i nama danas da obnovljenim zanosom živimo karizmu, vjerno svjedočimo da smo povjerovala Božjoj ljubavi, te nosimo radost i nadu svima kojima smo poslane.

s. Samuela Klaić

Mariborska provincija

U pripremi za Redoviti vrhovni kapitul Mariborska provincija slavila je od 20. do 22. siječnja 2023. svoj Izvanredni provincijski kapitul u Repnjama. Nakon pridruživanja provincija na Kapitolu su bile nazočne i zastupnice nekadašnje Tršćanske i Austrijske provincije. Ovo povećanje broja članica Kapitula obogatilo nas je na jedinstven način. Nadbiskup u miru mons. dr. Marjan Turnšek uveo nas je u Kapitul bogatim duhovnim izlaganjem. Uslijedio je rad u skupinama, u kojemu smo dotaknule razne vidove našega Bogu posvećenog života. Na Kapitolu su izabrane tri zastupnice za Vrhovni kapitul i tri kandidatkinje za novo Vrhovno vijeće. Kapitul je bio prekrasno i duboko iskustvo sestrinstva. Gospodin je u potpunosti ostvario ono što je navijestio riječima: „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, ja sam među njima“ (Mt 18,20). Zahvalne smo Duhu Svetomu koji nas je u ovim milosnim danima pratio svojom prisutnošću.

U siječnju je Redovnička konferencija Slovenije organizirala dvodnevni seminar za poglavare i poglavarice različitih redovničkih zajednica. Sudjelovalo je i nekoliko naših kućnih predstojnica i njihovih zamjenica. Tema *I vi ćete mi biti svjedoci* odnosila se na pastoralni rad, tj. na uključenost redovničke zajednice u pastoralno područje.

Susret kućnih predstojnica naše Provincije održan je u Repnjama prve subote u ožujku. U jutarnjem dijelu programa sudjelovale su i neke sestre drugih redovničkih ustanova budući da smo razgovarale o demenciji – sve raširenijem problemu i u redovničkim zajednicama. Volonterka iz *Udruge Spominčica-Alzheimer Slovenije* jednostavnim je riječima, na temelju osobnog iskustva, predstavila najčešće znakove demencije te dala konkretne preporuke kako se s njom nositi. Imale smo priliku čuti savjete o tome kako se odnositi prema osobama koje su pogođene demencijom i što pritom treba izbjegavati. U popodnevnom radu razmijenile smo mišljenja o temi siječanjskog susreta poglavara i poglavarica te smo se bavile gospodarskim i drugim pitanjima Provincije.

U našoj Srednjoj gospodarskoj školi u St. Petru u Koruškoj 9. ožujka 2023. održana je 47. dobrotvorna lutrija za projekte u Bugarskoj i Paragvaju. Lutriju su organizirali učenici naše škole uz pomoć svojih mentora i sudjelovanje mladih iz Bugarske koji su tih dana bili u St. Petru u okviru programa razmjene učenika. Učenici naše škole u svibnju će ići u uzvratni posjet u Bugarsku.



U povodu 80. obljetnice smrti naše s. Agneze Petroša Zadarska nadbiskupija organizirala je u subotu, 11. ožujka 2023., hodočašće na mjesto njezina mučeništva, u njezinu rodnom mjestu Brgulje na otoku Molatu. Na poziv provincijske predstojnice Splitske provincije s. Lidije Bernardice Matijević na hodočašću su sudjelovale dvije sestre naše Provincije. Pridružile su se sestrama zajednice u Zadru koje su ih dva dana srdačno ugostile.

Sestra Agneza Petroša, zajedno s četiri druge klarise, položila je doživotne zavjete u Mariborskoj provinciji Školskih sestara franjevki 1936. godine kada su naše sestre, na molbu krčkog biskupa mons. Josipa Srebrniča, preuzele samostan klarisa na otoku Rabu. Početkom

Drugog svjetskog rata s. Agneza privremeno se povukla u svoju obitelj u rodnom selu Brgulje na otoku Molatu gdje je pomagala u poslovima na obiteljskom imanju i bavila se pletenjem. Izrađivala je razne vunene proizvode za mještane te partizanske i talijanske vojnike. Partizani su je, međutim, optužili za suradnju s talijanskim okupatorom i 9. ožujka 1943. ubili na vrlo okrutan način. Zadarska nadbiskupija pokrenula je postupak za njezinu beatifikaciju, zajedno s ostalim žrtvama komunističkog nasilja.

Dana 15. ožujka putem Zoom videokonferencije sudjelovale smo na studijskom danu za redovnike i redovnice na temu *Otvoriti se različitosti*. Nakon svjedočanstva jedne redovnice koja je govorila o prihvaćanju različitosti u zajednici i jednog redovnika koji je podijelio svoje promišljanje o prihvaćanju različitosti s gledišta kulture, uslijedila je rasprava u kojoj smo zajedno promišljali kako možemo svjedočiti bogatstvo različitosti.



I zimsko razdoblje i početak proljeća bilo je vrijeme brojnih pastoralnih aktivnosti. Uz one redovite, sudjelovale smo na župnim oratorijima, organizirale adventsku duhovnu obnovu za mlade i korizmenu za supružnike, likovnu radionicu za ukrajinsku djecu, tečaj kuhanja za odrasle itd. Aktivne sestre na području pastoralne sataju se tri puta godišnje i dijele svoje pastoralno iskustvo. U veljači smo se sastale u zajednici Svete Obitelji u Gorici. Na susret smo pozvale koparskog sveučilišnog kapelana fra Bogdana Rusa, OFM, koji nam je pojasnio i prikazao kako naviještati evanđelje u našoj Crkvi na jednostavan i autentičan način, na način sv. Franje.

s. Martina Štemberger

Splitska provincija

Nakon proslave stogodišnjice osnutka naše Provincije s novim žarom zakoračile smo u novo stoljeće života za koje se nadamo i molimo da će, prožeto i podupirano Božjom milošću, biti ispunjeno plodovima rada na slavu Božju i dobro bližnjih. Raduje nas što se, nakon godina ograničenja, naša svakodnevica vratila u svoj redoviti ritam te se sve naše aktivnosti, duhovne obnove i susreti ponovno mogu nesmetano odvijati.

Početkom godine u našoj zajednici u Kaštel Lukšiću blagoslovljen je novi oltar u samostanskoj kapeli. Euharistijsko slavlje i svečani obred blagoslova predvodio je mjesni župnik don Marijo Buljević u zajedništvu sa sestrama među kojima je bila prisutna i provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević. Ovom svečanom činu prethodila je temeljita obnova samostanske kapele posvećene svetoj Maloj Tereziji tijekom koje su u obnovljeni prostor postavljeni novi liturgijski elementi: ambon, oltar, postolje za svetohranište te kip Blažene Djevice Marije. Ovime su sestre dobile lijep i intiman prostor za svoje zajedničke i osobne molitvene susrete s Gospodinom.

Sredinom siječnja u provincijskom središtu na Lovretu slavile smo Izvanredni provincijski kapitul na kojem smo u konstruktivnom dijalogu sagledale stanje Provincije i raspravljale o aktualnim temama važnima za Provinciju. Izabrane su zastupnice za predstojeći Redoviti vrhovni kapitul i predložene kandidatkinje naše Provincije za novo Vrhovno vijeće. Ususret slavlju Redovitog vrhovnog kapitula molimo da Duh Sveti i nadalje vodi našu Družbu kako bismo u izazovima današnjice znale prepoznati milosna mjesta našeg djelovanja na slavu Božju i korist bratu čovjeku.



Dan posvećenog života, ove godine bez epidemioloških ograničenja, sestre su proslavile u Zagrebu, Dubrovniku i Splitu. Proslava blagdana Prikazanja Gospodnjeg u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji započela je u crkvi sv. Dominika obredom blagoslova svijeća. Potom se svečana procesija svećenika, redovnika, redovnica, bogoslova i kandidatkinja uputila prema katedrali sv. Dujma gdje smo slavili svetu misu sa svečanom Večernjom. Euharistijsko slavlje predvodio je generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije don Franjo Frankopan Velić. Obilježavanje Dana posvećenog života uvijek nas iznova ispunja zahvalnošću za primljeni dar duhovnog poziva ali ujedno budi u nama i odgovornost za povjereno blago koje nam je, u krhkosti glinene posude, sačuvati.

Povodom osamdesete obljetnice mučeničke smrti s. Agneze Petroša, sestre naše Družbe, Zadarska nadbiskupija je sredinom ožujka organizirala hodočašće na njezin rodni otok Molat gdje je s. Agneza okrutno mučena i ubijena. Na hodočašću je sudjelovalo oko pet stotina vjernika među kojima je bilo dvadesetak naših sestara i dvije sestre Mariborske provincije kojoj je s. Agneza pripadala.



Za s. Agnezu je zajedno s još 15 žrtava, uglavnom svećenika, stradalih iz mržnje prema vjeri (*In odium fidei*) pred Dikasterijem za kauze svetaca pokrenuta kauza Slugu Božjih Zadarske nadbiskupije kako bi bili uzdignuti na čast oltara. Postupak je trenutno u fazi istraživanja i prikupljanja podataka. Ovo potresno hodočašće bila je prilika da bolje upoznamo s. Agnezu, njezin život i herojske kreposti. Nakon desetljeća šutnje o njezinoj okrutnoj smrti razotkrivena je istina koja nas kao ljude duboko rastužuje, a kao vjernike i članice ove Družbe ispunjava zahvalnošću i divljenjem nad njenom žrtvom podnesenom za vjeru. Bila nam njezina vjera uzor, a snažno svjedočanstvo pripadnosti Kristu trajno nadahnuće u našem redovničkom posvećenju i služenju.

s. Marina Fuštar

Misija u Demokratskoj Republici Kongu

Dobrota Gospodnja nije nestala, milosrđe njegovo nije presušilo. Oni se obnavljaju svako jutro...
(Tuž 3,22-23a)

U proteklom razdoblju smo kroz različite događaje unutar naše zajednice kušale velike milosti od Gospodina. Krajem prosinca imali smo neizmjernu radost pratiti naše sestre s. Pascasie Nsimire, s. Anny Furaha i s. Antoinette Mapendo koje su izrekle svoj konačni „DA“ Gospodinu i položile doživotne zavjete u Nyantendeu tijekom euharistijskog slavlja koje je predvodio generalni vikar mons. Floribert Bashimbe. Bio je to za nas veliki dan, dan radosti i zahvalnosti za naše tri sestre koje je Gospodin pozvao da mu posvete svoje živote po primjeru svetog oca Franje i majke Margarite.



Tijekom mjeseca siječnja u provincijskom središtu u Splitu slavljen je Izvanredni provincijski kapitul na kojem su sudjelovale i naše sestre iz Misije s. Françoise Balibuno Ciza, s. Samuela Šimunović i s. Emilienne Nankafu.

Povodom Dana posvećenog života, uz akciju solidarnosti prema napaćenim redovničkim zajednicama u Sjevernom Kivu i nekim zajednicama u našoj sredini koje su pretrpjele napade i nasilje, u organizaciji Konferencije redovničkih poglavara Afrike i Madagaskara održano je predavanje o sinodalnosti i zajedništvu. Kroz predavanje smo se podsjetili kako smo kao osobe posvećena života u Africi potpomognuti brojnim karizmama naših redovničkih obitelji te smo pozvani žarko sudjelovati u širenju toga Svjetla na kontinentu koji je često uvučen u tamu siromaštva, bolesti, iskorištavanja prirodnih resursa, nerazvijenosti, ratova, katastrofa, nepismenosti. Sudjelovanje u očitovanju božanskog Svjetla u Africi je sinodalno, tj. uključuje sudjelovanje svih krštenika u životu Crkve, ne samo afričke nego i sveopće. Tko kaže *sinodalnost* kaže i *zajedništvo*. To zajedništvo slavili smo sa Svetim Ocem koji je upravo u to vrijeme bio u svom pastoralnom pohodu DR Kongu. Put sinodalnosti i zajedništva još je dug i podrazumijeva sudjelovanje svih kroz međusobnu otvorenost kako bismo očitovali Svjetlo koje nam dolazi od Krista i Svjetlo koje je Krist, znajući da smo kao posvećene osobe i sami nositelji Svjetla. Slavlje Dana posvećenog života u našoj biskupiji bilo je u župi Naše Gospe od Konga u Nyantendeu. Nakon

svete mise podijelili smo zajednički svečani ručak sa svim posvećenim osobama u velikoj dvorani naše Srednje škole svetog Ante Padovanskog u Nyantendeu.



Velika milost za cijeli naš napaćeni narod bio je pastoralni pohod pape Franje koji je posjetio glavni grad Kinshasu od 31. siječnja do 3. veljače. Pohod pod geslom *Svi pomireni u Isusu Kristu* protekao je u duhu pomirenja i bliskosti Svetog Oca s našim narodom. Papa je susreo predsjednika i diplomate, mlade, biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, predstavnike karitativnih ustanova. Posebno dirljivo i bolno za nas bilo je pratiti njegov susret sa žrtvama rata i nasilja iz istočnog dijela zemlje.



Sveti Otac nas je pozvao na pomirenje u koje je potrebno vjerovati. Mir će zaživjeti ukoliko se odrećemo nasilja i osвете i rastemo u vjeri u Isusa Krista.

Uistinu, *milost Božja obnavlja se* svakim novim danom.

s. Rosine Neema Kulimushi

Lemontska provincija

Od zadnjeg javljanja našu je Provinciju dvaput pohodila 'sestrica smrt'. U kolovozu je s. Celesti Stazinski dijagnosticiran limfom mozga. Odlučila je ne podvrći se liječenju. Sve je više slabila te na koncu mirno usnula 26. studenoga 2022. Jako nam nedostaje ova ljubazna i pobožna sestra. Uzdamo se u njezine molitve i vjerujemo da uživa vječni život sa svojim Zaručnikom. Sestra David Markuz, koja se posljednjih godina borila s različitim tjelesnim poteškoćama, uvijek je zadržala pozitivan stav i svaki je novi dan radosno živjela. Dugi niz godina s. David bila je kuharica u samostanu, brinula se za povrtnjak i voćnjak. Vrijeme u mirovini voljela je provoditi u igranju društvenih igara i slaganju puzzla, a poticala je i druge sestre na te aktivnosti. I njezinim je odlaskom ostala velika praznina, posebice na bolesničkom odjelu, gdje je nekoliko godina živjela i pomagala koliko je mogla. Sada moli za nas, a mi se trudimo živjeti radosno kao što je ona živjela.



Broj naših pridruženih članova posljednjih se godina nije povećavao zbog pandemije koronavirusa. Neki su članovi preminuli, a neki se iz osobnih razloga ne mogu ponovno angažirati. Ipak, sadašnji članovi i dalje nas podržavaju i žive naše vrijednosti. U timu sestara za animiranje pridruženih članova su: s. Therese Ann Quigney, s. Paula Nasenbeny, s. Annette Shircel i s. Patricia Kolenda. Na jednodnevnoj duhovnoj obnovi u došašću, 3. prosinca 2022., okupilo se osamnaest pridruženih članova. Ponovno su se okupili 25. ožujka 2023. na proljetnom susretu na kojemu su promišljali o *Duhovnoj viziji sv. Franje*.



Više od 50 godina naši prvi susjedi – Golf tereni „Cog Hill“ – pozivali su nas na božićnu večeru prvog ponedjeljka u prosincu. Tamo smo podijelile mnogo sretnih trenutaka pjevajući, susrećući sestre iz različitih podružnica, uživajući u pripremljenim delicijama i primanju malih darova od Djeda Božićnjaka i prije božićnoga slavlja. Ove godine prvi put nismo bile pozvane jer je promijenjen vlasnik golf terena. Također, našim sestrama, koje se teže kreću, postalo je teško odlaziti nekamo izvan našega posjeda. Umjesto da odemo tamo, organizirale smo našu provincijsku božićnu večeru 18. prosinca 2022. u samostanu Mount Assisi. Okupile smo se kao mala, ali sretna obitelj i zajedno slavile prisjećajući se dobrih vremena sa slavlja u prostorima Golf terena „Cog Hill“ i dijeleći zahvalnost za sve što su nam pružili tijekom godina.

Jedan od sretnih trenutaka koje smo živjele od našeg zadnjeg broja Lista Družbe bilo je slavlje Izvanrednog provincijskog kapitula. Dana 28. siječnja 2023. okupilo se četrnaest zastupnica na popodnevnom zasjedanju Kapitula. Prvi zadatak bio je izbor zastupnice i njezine zamjene za Vrhovni kapitul 2023. godine. Za zastupnicu je izabrana s. Patricia Kolenda, a kao zamjena s. Maryann Dosen. Nakon kratke stanke nastavile smo rad u dvorani Kapitula kako bismo razmotrile preporuke Redovitog provincijskog kapitula iz lipnja 2022. i napredak u ostvarivanju. Sestra Therese Ann s nama je podijelila odgovor Vrhovne uprave na našu nemogućnost da pošaljemo tri imena kandidatkinja za Vrhovno vijeće. Članice Kapitula izrazile su nadu i povjerenje u ono što još možemo ostvariti u našoj Provinciji kao i prihvaćanje naših ograničenja i onoga što više ne možemo činiti.

U veljači smo pokrenule program stipendiranja „Mount Assisi“ s nadom da se naša odgojna baština nastavlja tako što podržavamo katoličko obrazovanje. Dvije godišnje stipendije, svaka po 2.500,00 dolara, bit će dodijeljene djevojkama koje pohađaju katoličku srednju školu i čije su majke ili bake diplomirale na našoj Akademiji „Mount Assisi“. Do sada su pismene prijavnice ispunile dvadeset i dvije djevojke. Nakon toga svaka djevojka treba poslati video u trajanju od dvije-tri minute u kojem će objasniti zašto bi baš ona trebala dobiti stipendiju. Od svih prijavljenih bit će izabrana manja skupina koja će pristupi završnoj fazi, a ona se sastoji od osobnog razgovora s Povjerenstvom za odabir.

Slijedeći preporuke Kapitula u veljači smo također započele s formiranjem Povjerenstava za buduće korištenje slobodnog dijela zgrade Alvernia Manor te za izradu nove mrežne stranice, primjerenije i pristupačnije korisnicima. U povjerenstvima su uz sestre i stručnjaci laici.

Sestra Therese Ann i s. Maryann sudjelovale su u nadbiskupijskom slavlju Dana posvećenog života 19. veljače 2023. u župi Malog Isusa u Chicagu. Program se sastojao od predavanja i razgovora s kardinalom Blažom Čupićem te euharistijskog slavlja koje je predslavio Kardinal.

U ožujku smo imale priliku ugostiti s. Zdravku, s. Mirelu i s. Jozefinu iz Mostarske provincije te fra Lovru Šimića, OFM, koji su imali duhovne vježbe u našoj kući molitve. Družili su se s nama na večeri kada smo im mogle iskazati našu franjevačku gostoljubivost.

Živeći ove korizmene dane u duhu molitve, posta i milostinje, željno iščekujemo blagdan Uskrsa s porukom nade, obećanja novoga života i dubljeg iskustva Kristove spasiteljske snage. Pridružujemo se svim našim sestrama diljem svijeta u molitvi Duhu Svetomu da nadahne i vodi sestre koje će sudjelovati na Vrhovnom kapitolu i pripremi budućnosti naše Družbe u današnjem svijetu, u vjernosti karizmi naše utemeljiteljice Majke Margarite.

s. Kathleen Vugrinovich

Mostarska provincija

Vrijeme blagdana sveto je vrijeme prisnijeg prebivanja u Božjoj nazočnosti. Iz tih slavlja i zahvalnosti, koja nas obuzima, mi se s obnovljenim žarom posvećujemo djelovanju, apostolatu, sudjelujući na taj način u Božjem stvarateljskom djelu. Slavlja i rad, blagdani i svagdani ritam su našega života. I od svih svetkovanja, radosti i poteškoća rada, davanja i primanja, mladica i zrelih plodova, dolazaka i umiranja, „brojeva i djelotvornosti“, izgrađujemo put svetosti i ljestve do neba.

Život naše Provincije protekao je u ovim mijenama, svečanostima blagdana i običnostima svagdana. U provincijskom sjedištu u Mostaru radosno smo proslavile svetkovinu Krista Kralja, naslovnika naše Družbe, a potom ušle u vrijeme došašća, nutarnje i vanjske pripreme za rođenje Isusovo. I opet smo u božićnom vremenu na poseban način proslavile svetkovinu Svete Obitelji, naslovnika Provincije. Samostanskoj zajednici pridružile su se sestre iz naših zajednica iz Bijelog Polja i Mostara. Tim je povodom na blagdan Marije Bogorodice euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli predslavio mjesni biskup mons. Petar Palić.

Dok smo početkom nove godine započele moliti za dobru pripremu i slavlje Vrhovnog kapitula, intenzivno smo se pripremale za slavlje Izvanrednog provincijskog kapitula. Tijekom dvodnevnog rada, 20. i 21. siječnja 2023., usvojen je Provincijski plan za sljedeće šestogodište „Što god vam rekne, učinite“ te predan svim sestrama kao poticaj i pomoć na putu evanđeoskog posvećenja. U njemu su sabrana sva naša promišljanja o molitvenom životu i zajedništvu te traženja novih načina prisutnosti, svjedočenja i djelovanja. Na svima nama je da uvijek iznova brižno činimo ono što smo obećale u osobnom i zajedničkom životu. Na Kapitolu smo također izabrale zastupnice za Vrhovni kapitul kao i kandidatkinje za novo Vrhovno vijeće. O da *uvijek činimo ono što znamo da Gospodin želi i da uvijek želimo što je Njemu milo.*

Sadržaji početnog i trajnog odgoja ostvaruju se prema predviđenom programu. Napose smo zahvalne za rast svježih mladica Provincije. Jedanaest sestara juniorki imale su zajedničku duhovnu obnovu u Kući Božjega milosrđa u Bukovici, a na *Dan posvećenoga života* tri su sestre u samostanu Svete Obitelji u Mostaru obnovile privremene zavjete. Samostanska je zajednica zdušno molila za njih da obnovljenom željom čeznu za svetošću i da u njihovu životu bude vidljiva sva ljepota Evanđelja. I naše najmlađe, novakinja, postulantica i tri kandidatice, imale su svoj zajednički, međuprovincijski, susret u Sarajevu.



I ove godine nastavljamo s nizom obljetnica, važnih za život i apostolat Provincije. S radošću se spominjemo stote obljetnice uspostavljanja novicijata u Mostaru (28. travnja 1923.). Zahvalne smo i na trideset godina hoda s mladima i održavanja molitveno-odgojnih seminara u *Domus pacis* u Međugorju. Obje ove obljetnice, kao i redoviti redovnički jubileji, zavrjeđuju svoj trenutak „kazivanja povijesti“ i proslave.

U tijeku je redoviti godišnji pohod Provincijske predstojnice sestrama Provincije. Osim uobičajenog sagledavanja života i apostolata pojedine zajednice, poseban su predmet osobnih i zajedničkih promišljanja ovogodišnjeg pohoda smjernice novoga Provincijskog plana.



Katkad i pohodi pojedinih osoba naše svagdane pretvore u blagdane. O svetkovini sv. Josipa, zaštitnika mjesne Mostarsko-duvanjske biskupije i prigodom zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, provincijsko središte u Mostaru pohodio je novoimenovani apostolski nuncij u BiH nadbiskup Francis Assisi Chullikatt te mons. Piero Coccia, nadbiskup metropolit Pesara u miru, zajedno s regionalnom predstojnicom Rimske regije s. Maristellom Palac i s. Lucijom Vrdoljak.

Život zadobiva sasvim drugo lice kad Gospodin iznenada k sebi pozove nekoga između nas. A pozvao je dvije naše sestre: s. Milu Begić i s. Silvanu Rozić. Možemo samo ponizno reći 'Neka bude volja tvoja' i moliti da nam oči vazda budu uprte prema njemu gdje je za nas istinski život, istok i uskrs naše duše.

s. Magdalena Šarić

Argentinsko-urugvajska provincija

Drage sestre, protekle mjesece obilježio je čitav niz događanja koje smo živjele u zahvalnosti Gospodinu za milosti koje je udijelio našoj Provinciji sv. Josipa.

Zahvalne smo Gospodinu za visoke i važne obljetnice naših škola: 5. studenoga 2022. proslavile smo 60 godina škole „Djeteta Isusa“ u Puerto General San Martínu (Santa Fe), 22. studenog 2022. proslavile smo 75 godina škole „Sv. Male Terezije“ u Las Lomitasu (Formosa) te 15. ožujka ove godine 90 godina škole „Sv. Elizabete“ u Formosi.

Pod geslom *S radošću nastavljamo odgajati u vjeri, ljubavi i sućutnosti* okupile su se tijekom pojedinih slavlja obrazovne zajednice tih škola – bivši i sadašnji ravnatelji i nastavnici te učenici različitih generacija – kako bi zajedno proslavile prijedeni put od 90, 75 i 60 godina. Bili su to dani slavlja, radosti i zahvalnosti za sve što smo zajedno postigli, dani u kojima smo u punini osvijestili vrijednost poslanja na odgojno-obrazovnom području kroz dugu i plodnu povijest, bogatu ostvarenjima i plodovima. Bili su to također dani spomena na stupove odgojnog poslanja naše utemeljiteljice Majke Margarite: pobožnost, poniznost, ljubav prema djeci, hrabrost i duboka vjera. Svime time i mi smo bile vođene i rasle te doživjele slavlje ovih važnih obljetnica. Gledajući unatrag vidimo da su godine plodnoga života bile odraz truda, žrtve i predanosti brojnih sestara koje su odgovorile izazovu evangeliziranja i odgoja. Zajedno s njima Bog je potaknuo dobre ljude koji su voljeli Isusa i odgojni rad. Tako je nastala obrazovna zajednica ukorijenjena u vjeri i vođena duhom služenja djeci i mladima. Zahvaljujemo Bogu, slavimo ga i molimo njegov blagoslov kako bismo mogle nastaviti ovo djelo.

Susret kućnih predstojnica održan je 24. i 25. studenoga 2022. godine. Bio je to vrlo bogat susret u kojemu je svećenik Carmelo Morra, MSSCC, razmišljanjem na temu *Duhovnost zajedništva* (Koinonía – Živjeti zajedno) rasvijetlio naše pameti i srca ističući polazišta za obnovu međusobne povezanosti u zajedničkom životu. Na susretu su produbljene i druge teme poput trajnog odgoja, razlučivanja i dr. U siječnju smo u zajednici u San Lorenzu imale duhovne vježbe koje je predvodio fra Sergio Carballo, OFM. Protekle su u ozračju tišine i sabranosti, kao dragocjeni trenutci dijeljenja franjevačke duhovnosti.



Izvanredni provincijski kapitul slavile smo 30. i 31. siječnja. Prvoga dana jako dobro i dragocjeno predavanje održala je dr. María Inés Franck koja ima veliko iskustvo i bogat profesionalni rad na području prevencije zlostavljanja. Poznavanje ovoga područja za nas je aktualno i potrebno kako bismo se u iskrenosti i jasnoći mogle suočavati s tom problematikom. S teološko-duhovnog aspekta obogatio nas je fra Fernando Bustamante koji nas je potaknuo na zahvalno pamćenje u sigurnosti da nas Bog ljubi. Sestra María Angélica Medina izabrana je za zastupnicu na Vrhovnom kapitolu.

Pravni zastupnici i ravnatelji naših škola imali su duhovnu obnovu 2. i 3. veljače u San Lorenzu. Susret je svojim svjedočenjem i iznenađujućom kreativnošću obogatio dr. Claudio Chávez. Produbio je pedagoške i duhovne sadržaje na temu *Od iskustva učenja bivanja do pedagogije bivanja*. Sudionici su izrazili zahvalnost za mogućnost koja im je ponuđena, za susret koji će dati zamah, svjetlo, nadu, zanimanje i snagu za početak nove školske godine. Imali smo priliku podijeliti iskustva različitih škola, tehnike, dinamike, razmišljanja, šutnje i molitve u kršćanskom duhu prožetom franjevačkom duhovnošću.

Dana 17. i 18. veljače održan je susret nastavnika naših triju škola iz pokrajine Formosa: „Sv. Klare Asiške“ Laishí, „Sv. Terezije od Djeteta Isusa“ Las Lomitas i „Sv. Elizabete“ Formosa koja je bila domaćin ovog susreta. Predavanje na temu *Bratstvo je put* održao je fra Joaquín. U svom govoru usredotočio se na Spise sv. Franje naglasivši važnost življenja evanđelja. Za organizaciju ovog događaja pobrinuli su se pastoralni tim i skupina nastavnika Zavoda „Sv. Elizabete“, koji su također sudjelovali na VI. Kongresu Franjevačke obitelji Argentine održanom u studenome 2022. u San Antonio de Arredonda (Córdoba).



Na svetkovinu sv. Josipa, zaštitnika naše Provincije, koju smo proslavile u pobožnosti i zahvalnosti, kandidatica Celeste Valdez primljena je u postulaturu. Nakon više godina u kojima nismo imale kandidatice, Gospodin nam ovim događajem obnavlja nadu. Blagoslovljen bio Bog!

s. Marta Perna i s. Rosa Vega

Bosansko-hrvatska provincija

Jedna izreka glasi: „Podijeljena radost je dvostruka radost“. Radosne smo što uvijek iznova možemo međusobno dijeliti sve lijepe, a katkad i teške trenutke – kruh za dušu, ulomke naših života. Od našeg zadnjeg javljanja nanizalo se puno lijepih i dragocjenih trenutaka, a ovdje ću izdvojiti samo neke.

Središnji događaj bio je Izvanredni provincijski kapitul koji smo slavile 20. i 21. siječnja 2023. godine pod geslom „Učitelju, daj da progledam!“ (Mk 10,51). Bila je to naša molitva i misao vodilja kroz dva dana u kojima smo zajedno tražile nove putove u vremenu u kojem živimo i koje od nas traži da progledamo, gledamo i vidimo novim očima. Provincijska predstojnica s. Željka Dramac tu je molitvu i želju izrekla riječima: „Da progledamo, da vidimo gdje smo, da iznova spoznamo duboku čežnju za Bogom u životu osobnome i u našem zajedničkom hodu, kako bismo s nadom naviještale i svjedočile radosnu vijest o Božjoj ljubavi i čovjekovu spasenju“. Na Kapitolu su usvojene *Smjernice za život i djelovanje (2023.-2027.)*, čiji nacrt je bila pripremila Provincijska uprava, a prema kojima je svaka sestra pozvana „hrabro se suočiti s izazovima unutar zajednice i hrabro osvijestiti našu stvarnost, vidjeti gdje smo, što nam je činiti i kako danas sudjelovati u poslanju Crkve i njezinom djelu evangelizacije“. U izbornom dijelu Kapitula izabrale smo četiri zastupnice za XVI. Redoviti vrhovni kapitul 2023. kao i kandidatkinje za novo Vrhovno vijeće.



U kanonskom pohodu zajednici sestara misionarki u Rwentobu (Uganda) od 7. do 18. veljače bile su s. Željka Dramac, provincijska predstojnica, i s. Snježana Pavić, provincijska savjetnica. Bila je to prilika za osobne i zajedničke susrete, za razgovore i donošenje konkretnih planova o apostolatu ove zajednice, o gradnji škole i kuće odgoja. Tijekom boravka u Ugandi s. Željka i s. Snježana pohodile su također naše sestre Splitske provincije, koje su prije četiri mjeseca došle u Rwanyenu, te zajednice sestara Kćeri Božje ljubavi koje djeluju u Rushooki i Kampali. Bilo je to vrijeme susreta, pohoda, suza i smijeha, vrijeme intenzivnih emocija u kojem su se izmjenjivale radost i tuga, čuđenje i divljenje, bol i zahvalnost, šutnja i molitva. Dojmove iskustva Afrike možda će najbolje izraziti riječi s. Snježane koja je u svom osvrtu napisala: „Svaki novi dan bio je pun intenzivnih doživljaja i obojen cijelim rasponom emocija: od tuge, boli, osjećaja nemoći i neugode do neizmjerne radosti. Obilazak sela u kojem sestre žive, mjesta gdje rade i djeluju, posjeti pojedinim obiteljima i upoznavanje s njihovim nedaćama, susreti s djecom i starijima na putu – sve su to bili dragocjeni kamenčići u mozaiku našeg doživljaja Afrike. Čovjek ne može a da se ne

zapita... kako li je moguće istovremeno živjeti u krajnjem siromaštvu i bijedi, a nositi toliko radosti u sebi i poklanjati je drugome!? To je pitanje koje nas je pratilo tijekom boravka u Africi.“



Nakon povratka iz Afrike s. Željka je nastavila s vizitacijom naših zajednica, najprije u Bosni tijekom mjeseca ožujka, a zatim u Hrvatskoj i inozemstvu u travnju i svibnju. Osim susreta sa svakom sestrom bit će to ujedno i prigoda za predstavljanje *Smjernica za život i djelovanje* koje su poziv svakoj pojedinoj sestri da se, prema svojim mogućnostima, uključi u život zajednice i cijele Crkve.

Susreti s dragim ljudima, posebno s onima s kojima dijelimo iste interese, želje i nadanja, uvijek donose radost. Tako je bilo i prilikom susreta najmlađih članica naših dviju provincija: Bosansko-hrvatske i Mostarske. Naime, od 2. do 5. ožujka 2023. u Sarajevu održana su dva seminara: seminar za kandidatice, postulantice i novakinje ovih dviju provincija koji je vodila s. Ivanka Mihaljević te seminar za sestre juniorke naše Provincije koji je vodio fra Miro Jelečević, OFM. Tih dana provincijsko sjedište oživjelo je od pjesme, smijeha, radosti i mladosti. Zahvaljujemo Bogu za svaku od njih i molimo da ustraju na putu kojim su krenule.

Deseta obljetnica glazbene radionice *Canticum*, koju vodi s. Anđelka Mlakić, svečano je proslavljena Božićnim koncertom u našem samostanu u Livnu. Tijekom proteklog desetljeća kroz ovu radionicu prošla su mnoga djeca koja su, uz osnove glazbene kulture, liturgijskog pjevanja i sviranja, imala priliku bliže se upoznati sa životom i djelovanjem naših sestara.

Od susretâ koji su organizirani u našoj Provinciji izdvajamo dva koja su se dogodila u našem Duhovnom centru u Bugojnu. U vremenu došašća sestre su pripremile susret za obitelji koji je vodio o. Viktor Grbeša, OCD. Drugi susret bio je korizmena duhovna obnova za vjernike koji žele produbljivati svoju vjeru i intenzivnije prolaziti korizmeni hod priprave za proslavu svetkovine Uskrsa. Duhovnu obnovu na temu „Zdenac“ animirala je s. Ljubica Stjepanović zajedno sa sestrama zajednice u Bugojnu.

Od početka ove godine tri naše sestre pošle su ususret Gospodinu: s. Ana Dubravac, s. Rafaela Kovač i s. Marijana Živković. Dobri Otac neka ih primi u svoj vječni mir i radost, a mi ih nosimo u svojim sjećanjima i molitvama.

Neka nam u ovom vremenu nemira i nesigurnosti uskrsli Gospodin udijeli svoj mir kako bismo radost Uskrsa mogle nositi svima i biti istinske svjedokinje nade! Mir i dobro!

s. Ivana Pavla Dominković

Paragvajska provincija

Drage sestre, providonosna Božja ljubav nam omogućuje da kao članice iste obitelji budemo povezane preko Lista Družbe te razmjenjujemo ono što živimo na osobnoj i zajedničkoj razini. Zahvalna za bogata iskustva dijelim s vama neka važnija događanja iz naše Provincije.

Godišnje ljetne misije Franjevačke obitelji u Paragvaju održane su u župi sv. Izidora Ratara u Curuguatyju, biskupija Ciudad del Este, od 21. do 29. siječnja 2023. pod geslom *Evo me, Gospodine, mene pošalji.*



Ovo je prva od tri godine u kojima su planirane franjevačke misije u ovome gradu, a koje imaju sljedeće ciljeve: *stvoriti uvjete* koji pogoduju rastu u bratstvu i zvanju misionara franjevačke duhovnosti; *produbiti* iskustvo Boga u kršćanskim zajednicama; *jačati* zauzetost pastoralnih djelatnika njegujući bratske odnose i misionarsko zalaganje među članovima zajednice; *prikupiti* podatke o osobama za koje je potrebno skrbiti u nastavku misija, o potrebama sakramentalne skrbi, bolesnicima itd.; *otvoriti* puteve susreta u domorodačkoj zajednici Ava Guaraní. U misijama su sudjelovale i naše sestre s. Evanilda Ramírez, s. Elisa Rodríguez, s. Patricia Barboza te juniorke s. Katia Osorio i s. Aida Torales. Po povratku u svoje zajednice sa sestrama su podijelile lijepo iskustvo vjere proživljeno među jednostavnim pukom, seljacima i domorocima.

Nakon godišnjih duhovnih vježbi u prosincu prošle godine i nekoliko dana odmora u svojim obiteljima, 20. veljače započele smo u našim odgojno-obrazovnim ustanovama novu školsku godinu prema školskom kalendaru koji je utvrdilo Ministarstvo prosvjete Paragvaja. Parafraziram jutarnji hvalospjev iz Liturgije časova: „Satovi su počeli kucati brže: započeli smo novu školsku godinu; počinju pitanja, užurbanost obveza, počinje život; satovi se preklapaju... kakva mreža, kakva zbrka!“ No, sretne smo da opet čujemo vrevu djece i mladih te osjetimo njihovu želju da nastave učiti i rasti kao ljudi. Upravo je to ono što nas potiče da nastavimo prekrasno poslanje evangeliziranja putem obrazovanja polažući svoju nadu u Božanskog Učitelja i nadahnjujući se odgojnom metodom Majke Margarete Pucher.



Sestra Fátima Ferreyra Pereira proslavila je 2. veljače dijamantni jubilej redovničkog života i obnovila svoje predanje – *Evo dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju*. Dijelevši s njom taj milosni trenutak i mi smo imale prigodu zahvaljivati Gospodinu za dar poziva. Osvijestile smo da smo pozvane živjeti plan ljubavi Božje i prožeti svoje postojanje istinskom vjerom u obećanje: „Tko izgubi život svoj radi mene, naći će ga“ (Mt 10,39). Misa zahvalnica, pod kojom je s. Fátima obnovila redovničke zavjete, slavljen je 18. veljače u župi Gospe Fatimske u Pedro Juan Caballeru. Iz Asunción je tom prigodom došla provincijska predstojnica s. Margarita González zajedno s drugim sestrama. Nakon mise uslijedilo je sestrinsko druženje u višenamjenskoj školskoj dvorani Svete Marije Anđeoske, gdje su nastavnici naših dviju škola, Gospe od Ružarija i Svete Marije Anđeoske, pripremili prigodni program u zahvalu s. Fátimi za sve što je darovala i još uvijek svima daruje svojom jednostavnošću i radošću. Slavlju su nazočili članovi njezine obitelji, župljani i najbliži prijatelji.

s. Eva Arévalo Coronel

Rimska regija

Naše su zajednice u Rimu živjele jednostavan i uobičajen ritam svakodnevice. Ipak, neki su događaji imali snažniji odjek u toj svakodnevici.

Vrijeme došašća živjele smo kao vrijeme posebne milosti. Pod okriljem Bezgrješne Djevice, zaštitnice Rimske regije i uzora onima koji žele susresti Gospodina koji dolazi, naše zajednice su se pripremale intenzivnom molitvom, a neke sestre i postom, dočekati Dijete Isusa rođenog da nam podari istinski i trajni mir. Taj smo mir, na poticaj pape Franje, žarko molile također izmučenoj zemlji Ukrajini.

Neposredno nakon Božića, od 26. do 31. prosinca, gotovo sve sestre Regije sudjelovale su na godišnjim duhovnim vježbama na Farnesini, koje je vodio fra Guarino Valentino, OFM. Bilo je to milosno vrijeme za duhovni rast i snažno iskustvo zajedništva s Gospodinom i međusobno. Razmatranja su bila usredotočena na pojedine biblijske, pretežno ženske likove koje je propovjednik na slikovit način prikazao kao virtualnu 'umjetničku galeriju' te našu pozornost usmjerio na njihove posebne značajke. Svakim danom ta je galerija obogaćivana novim likovima. Sestre su bile pozvane analizirati ih, upoznati i ogledati se u njihovim životima kako bi se suočile s vlastitim vrlinama i manama te napredovale u duhovnom rastu. Napustivši tu virtualnu 'umjetničku galeriju', iznutra preobražene pozvane smo vjerodostojno, jednostavno i ponizno svjedočiti ono što smo vidjele i čule.

Dana 31. prosinca 2022. vijest o smrti pape emeritusa Benedikta XVI. proširila se cijelim svijetom, također i našim zajednicama u Rimu. Od 2. do 5. siječnja, u različitim trenucima, sve su sestre odale počast pokojnom Papi u miru pohodivši njegov odar u bazilici sv. Petra. Također, one koje su mogle, nazočile su 5. siječnja 2023. svečanom sprovodu na Trgu sv. Petra prepunom vjernika iz cijeloga svijeta. Dok je gusta magla obavijala kupolu bazilike sv. Petra i Berninijevu kolonadu, a ledeni vjetar šibao lica okupljenih, snažan je bio osjećaj crkvene pripadnosti i doživljaj blizine velikog čovjeka koji nam je u nasljeđe ostavio trajan poticaj da budemo stameni u vjeri i ponizni radnici u vinogradu Gospodnjem. Pokojni papa u miru Benedikt XVI. jasnim je i uzvišenim riječima to izrekao u svojoj Oporuci: „Ostanite čvrsti u vjeri! Ne dajte se smesti! Isus Krist doista je put, istina i život – a Crkva je, u svim svojim nedostacima, doista Njegovo tijelo“. Zahvalne smo mu za njegove darovane misli, jasnoću vjere, ljubav i jedinstvo Crkve te za jednostavnost kojom je živio i naviještao Božje otajstvo.

Sve su naše zajednice 6. ožujka svečanom euharistijom proslavile obljetnicu rođenja i smrti naše utemeljiteljice Majke Margarite Pucher. Slavlju je prethodila trodnevica i razmišljanje o našoj Utemeljiteljici, u čemu nam je pomogao i kratki videozapis o njezinu životu.

Od 19. do 26. ožujka s. Lucia Vrdoljak Colo i s. Maristella Palac pratile su mons. Piera Cocciu koji je kao izaslanik Talijanske biskupske konferencije sudjelovao na redovitom zasjedanju Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u Mostaru. Bili su ugošćeni u zajednici sestara u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju. Iskrena i topla dobrodošlica provincijske predstojnice Mostarske provincije s. Franke Bagarić i ljubazno gostoprimstvo svih sestara ostavili su u njihovim srcima i dušama neizbrisiv trag ljepote i franjevačke gostoljubivosti. Posjećujući sestrarske zajednice upoznawali su poslanje sestara koje žive i djeluju u nimalo lakom društveno-kulturnom okruženju.



Na povratku u Rim zaustavili su se u zajednici sestara na Lovretu u Splitu gdje su ih srdačno dočekale provincijska predstojnica Splitske provincije s. Lidija Bernardica Matijević i sestre zajednice, u čijoj je kapeli mons. Coccia slavio svetu misu. Kući su se vratili obogaćeni tolikim viđenim i doživljenim dobrom.

s. Maristella Palac

ŽIVOT – POSLANJE – SVJEDOČENJE

U rubrici predstavljamo svjedočanstvo apostolata sestara Bosansko-hrvatske provincije u Ustanovi za prihvati i odgoj djece „Mala škola“ Vareš.



ustanova za prihvati i odgoj djece
Mala škola

Mala škola u Varešu

Školske sestre franjevske Krista Kralja u Varešu

Slijedeći riječi utemeljiteljice Majke Margarite Pucher koja – nakon što je odlučila da s nekolicinom sestara u Mariboru osnuje novu redovničku zajednicu – 19. svibnja 1869. piše biskupu u Grazu: „Svjesna sam da će ovo biti vezano sa žrtvom i borbom, ali ako nitko ne započne i ne prinese ovu žrtvu, dobro će zauvijek biti propušteno“, sestre nove Družbe vrlo brzo započinju svojevrsnu misijsku djelatnost u Bosni, žiteljima tadašnje Austro-Ugarske vrlo egzotičnom prostoru.

Kada su Školske sestre franjevske iz Maribora kročile na vareško tlo davne 1936. godine, nije to bio ni izbliza prostor poput današnjeg. Tada je podno planine Zvijezde postojao razvijen rudarski grad koji je privlačio k sebi ljude iz svih dijelova tadašnje države i šire. Danas je to bosanski brdski gradić udaljen 45 km od Sarajeva, okružen planinama i strmim brdima, prilično prometno izoliran. No, s tadašnjim industrijskim razvojem s jedne strane, razvijalo se s druge strane ekstremno siromaštvo i odgojna zapuštenost djece i mladih, posebno ženske mladeži.

Školske sestre franjevske, vjerne svojoj karizmi, započinju u Varešu odgojno-obrazovni rad te otvaraju dječji vrtić i pučku školu. No, uspješno sestrarsko djelovanje zaustavio je Drugi svjetski rat, a nakon njega nova politička vlast nacionalizirala je 1945. godine samostanski prostor i on je prenamijenjen prema potrebama novih upravitelja. Tek godine 2004. godine, nakon višegodišnjih zahtjeva, kuća je vraćena u sestrarski posjed, ali u potpuno derutnom stanju. Obnova nije bila moguća te sestre 2008. godine na istom mjestu grade novu kuću i otvaraju Ustanovu za prihvatanje i odgoj djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi „Mala škola“.



Iako se radi o djelovanju u socijalnom sektoru, imenom su sestre ostale vjerne tradiciji te su Ustanovu nazvale „Mala škola“. Tijekom zadnjih četrnaest godina mnoge su sestre kraće ili duže vrijeme radile u Maloj školi, a zadnjih godina uz sestre tu radi i civilno osoblje. Isto tako, naš samostan i Ustanova više puta bili su prostor gdje su volonteri radili sa šticienicima i na taj se način

senzibilizirali za rad s djecom i mladima, ili imali praksu za svoje buduće stručno usavršavanje kao socijalni radnici, logopedi i slično.

Zajednica u Varešu danas broji devet sestara koje djeluju u Ustanovi i u župnoj zajednici. I prije otvaranja Male škole sestre su u Varešu pastoralno djelovale u župnoj zajednici te predavale vjeronauk u školi, što čine i danas.



Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi

Prvi šticećnici, u suradnji s nadležnim Centrima za socijalni rad, stigli su u Ustanovu u kolovozu 2009. godine. Time započinje djelovati Mala škola – prihvatna zajednica za djecu i mlade s teškim osobnim i obiteljskim situacijama. Većina šticećnika dolazi iz vrlo problematičnih i teških obiteljskih sredina gdje nisu zadovoljene njihove osnovne životne potrebe. Prve godine života proživjeli su bez osnovnih uvjeta za normalan život: bez ljubavi, stimulacije, poticajne atmosfere, afektivnih iskustava, sigurnosti i adekvatne roditeljske skrbi. To je ostavilo ozbiljne posljedice na svim razinama, a posebno na emotivnoj. Šticećnici dolaze iz cijele Bosne iz katoličkih obitelji, ali i iz mješovitih zajednica. Smješteni su u Ustanovi tijekom cijele godine 24 sata dnevno i u potpunosti ovise o brizi sestara. Broj je djece tijekom godina varirao, a u Maloj školi trenutno živi 18 djece i mladih u dobi od 7 do 19 godina. Troje mladih pohađa srednju školu u Katoličkom školskom centru u Sarajevu, a svi ostali pohađaju osnovnu školu u Varešu. U Ustanovi se veliki trud ulaže kako bi se djeci i mladima pružila što bolja i kvalitetnija naobrazba.

Velika važnost polaže se također na organiziranje i realiziranje različitih izleta, proslava blagdana i važnih događaja te zajedničkih godišnjih odmora tijekom kojih se jača osjećaj pripadnosti i zajednički identitet iskustvom zajedništva, različitosti, dijeljenja i međusobnog uvažavanja. Svakom djetetu osigurane su aktivnosti unutar i izvan Ustanove, ponajprije uključenost u obavezno obrazovanje, sportske, rekreativne i kulturne aktivnosti koje potpomažu njihov skladan fizički rast i omogućavaju druženje s vršnjacima te sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja. Neke od tih radionica su kreativne radionice koje imaju za cilj upoznavanje različitih materijala i njihovih svojstava, odgoj za lijepo, postizanje određenih vještina u izradi različitih predmeta, davanje

možnosti djetetu da izrazi svoje emocije. U prvi plan ne stavlja se konačan uradak, nego ono što se događa u djetetu tijekom kreativnoga procesa.



Edukacijsko-odgojni centar

Uz smještaj i brigu o djeci bez adekvatnog roditeljskog staranja, Mala škola je također svojevrsni edukacijsko-odgojni centar. U prostorima Ustanove često se organiziraju formacijski i drugi susreti za roditelje s područja Vareša i šire. Također, program rada Ustanove uključuje i savjetodavni, edukativni i kreativni rad s mladima putem seminara, radionica, folklor, muzikoterapije, plesne i dramske sekcije te drugih aktivnosti. Djeci i mladima iz Vareša i šire ponuđene su uz ove i druge mogućnosti, kao što su dragocjeni informativni i odgojni susreti o različitim temama korisnima za njihov rast i razvoj. Mnoga djeca u prostorijama Ustanove uče svirati gitaru ili klavir, a pojedini pohađaju dodatnu instruktivnu nastavu iz stranih jezika i drugih školskih predmeta.



Sestre Bosansko-hrvatske provincije uvijek iznova promišljaju o svojim mogućnostima, čitaju znakove vremena i otvaraju se novim izazovima u svome djelovanju i djelovanju Male škole u Varešu.



Pripremila s. Kristina Marijanović